

**Юлія ГРАМАТОВИЧ**

старший викладач кафедри менеджменту, фінансів,  
банківської справи та страхування,  
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,  
м. Хмельницький

**Артем КСЬОНДЗ**

здобувач вищої освіти,  
спеціальність «Менеджмент»,  
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,  
м. Хмельницький

## **ЕКОНОМІЧНІ МЕТОДИ МЕНЕДЖМЕНТУ**

Економічні методи менеджменту базуються на об'єктивних економічних законах та інтересах, які характерні для конкретного способу виробництва. Вони включають у себе прийоми та способи, які дозволяють використовувати ці закони та інтереси на всіх рівнях організації для досягнення її цілей на основі товарно-грошових зв'язків. Важливо відрізнити інтереси держави, персоналу підприємства та окремих працівників при використанні економічних методів.

Економічні методи управління – це система економічних важелів і заходів, за допомогою яких здійснюється вплив на керовані об'єкти з метою досягнення поставленої мети і забезпечення єдності інтересів суспільства, підприємства та окремих працівників [2].

В системі управління економічні методи мають особливе значення, оскільки вони є базовими способами впливу на дії людей в умовах ринкової економіки. Використання таких методів сприяє активізації діяльності та підвищенню ефективності господарства.

Економічні методи управління можна розглядати як систему прийомів і способів впливу на виконавців за допомогою конкретного спів виміру витрат та результатів (матеріальне стимулювання і санкції, фінансування і кредитування, зарплата, собівартість, прибуток, ціна) [1].

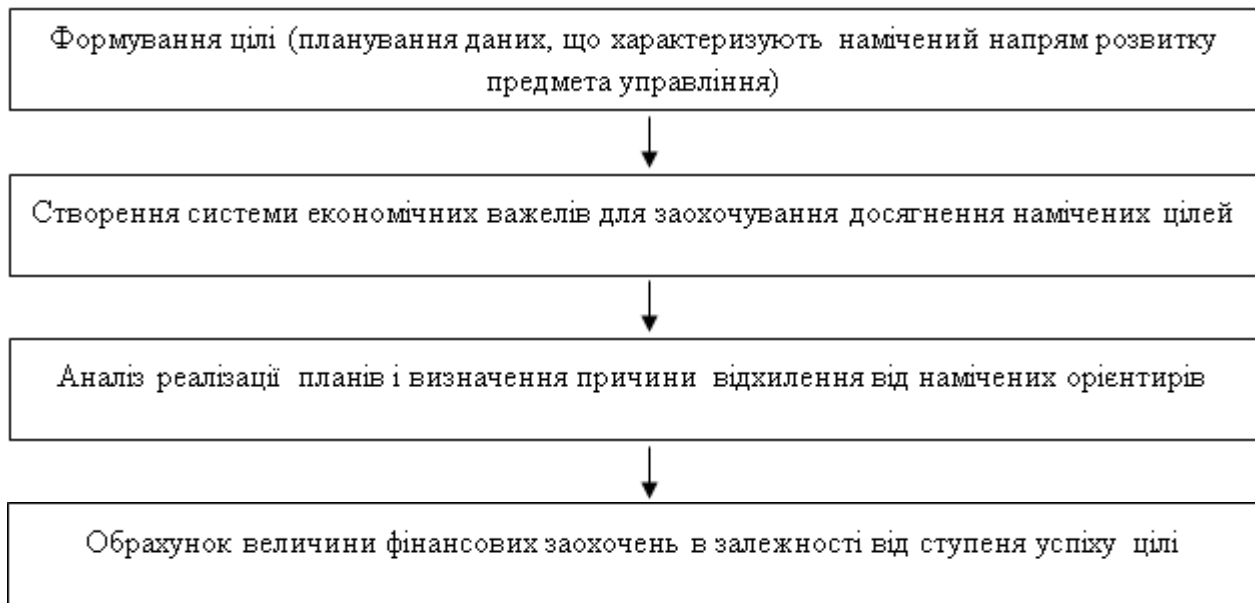
Економічні методи менеджменту можуть бути застосовані на різних рівнях управління, включаючи індивідуальний та державний. На державному рівні такі методи включають політику заробітної плати, податки, кредити, пільги та санкції. На рівні підприємства застосовуються економічні методи для забезпечення єдності особистих та колективних інтересів що включають планування показників виробництва, системи оплати праці, преміювання, санкцій та інших матеріальних заохочень.

Ефективне використання економічних методів управління залежить від двох факторів: обґрунтованості системи важелів та відповідного контролю за їх використанням. Для того, щоб забезпечити успішну реалізацію економічних методів, необхідно дотримуватися схеми зображеної на рис. 1.

Контролюючі намагання мають бути присутні на кожній такій стадії. Так, на першій стадії оцінюється реальність та досяжність намічених цілей; на другій – ефективністю та конструктивністю економічних важелів (приміром, величина податку може бути зменшена встановленими пільгами, якщо це буде корисно економічній системі); на третій – своєчасність та повноту аналізу; на четвертій – належний розмір фінансового стимулу ступеню здобутку цілі. Тільки виконанням цих вимог можна досягти зміни поведінки об'єкта управління у відповідності з поставленими цілями, не вдаючись до прямого контролю та управління.

Економічні методи менеджменту – це інструменти та стратегії, що використовують керівниками підприємств для досягнення фінансових та господарських цілей. Ці методи

базуються на економічних принципах та аналізі даних, що дозволяють ефективно планувати, контролювати та приймати рішення.



*Рис. 1. Порядок застосування економічних методів управління*

За допомогою економічних методів створюються умови, які зацікавлюють трудові колективи і окремих працівників у високопродуктивній праці та забезпеченні ефективності виробництва та комерційної діяльності. Логічним є те, що система економічних методів управління включає практично всі важелі механізму ринкового господарювання (тарифи, ціни, кредит, фінансування, прибуток, зарплата, премія, дивіденди, податки, комерційний розрахунок тощо). У складі економічних методів можна виділити дві підгрупи: методи прямого економічного впливу на працівників і економічні методи побічного регулювання діяльності організації [3].

Економічні методи мають такі риси:

- підприємства можуть керувати своїми процесами більш еластично та адаптивно;
- можливості контролю над діяльністю підприємств стають більш ефективними;
- адміністративний контроль стає не обов'язковим із застосуванням економічних методів;
- застосування економічних методів дозволяє окремим підрозділам бути більш відокремленими та самостійними у своїй саморегуляції.

До економічних методів менеджменту можна віднести:

1. Бюджетування – як інструмент фінансового менеджменту, найважливіший елемент системи управління підприємством.
2. Аналіз фінансової звітності – вивчення фінансової звітності підприємства для оцінки його фінансового стану та прийняття рішень.
3. Вартісний аналіз – визначення вартості продукту або послуги та управління витратами на виробництво.
4. Аналіз ринку – вивчення ринку, конкурентів та споживачів для прийняття з продажу продукту або послуги.
5. Методи оптимізації виробництва – визначення оптимальної кількості продукту або послуги, що має бути виготовлено для максимізації прибутку та зниження витрат на виробництво.
6. Стратегічне планування – розробка довгострокових планів розвитку підприємства та вибір стратегії розвитку [2].

Застосування економічних методів менеджменту дозволяє керівникам підприємств ефективно керувати фінансами та ресурсами, знижувати витрати та максимізувати витрати, а також розвивати стратегічні напрямки.

Отже в умовах ринкової економіки основними інструментами впливу на людей є економічні засоби. Для досягнення економічних цілей управління підприємством необхідно використовувати наявні методи управління, які за правильного використання забезпечують результативність та найвищу ефективність діяльності.

**Перелік використаних джерел інформації:**

1. Баєва О.В. Менеджмент і адміністрування: навч. посіб. 2015. 293 с.
2. Стадник В.В. Менеджмент: підручник. К: Академ. видав. 2017. 243 с.
3. Осовська Г. Основи менеджменту: навч. посіб. К.: Кондор, 2014. 336 с.